

Täysistunto

Tiistai 6.5.2025 klo 14.00—20.27

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 10/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 10/2025 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Pekonen.

Keskustelu

18.24 **Aino-Kaisa Pekonen vas:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä käsiteltävänä olevassa esityksessä ehdotetaan muutoksia ulkomaalaislain sääntelyyn muun muassa turvapaikkapuhuttelupöytäkirjan tarkastamisen, kansainvälistä suojelua saaville myönnettävien matkustusasiakirjojen ja karkottamispäätösten täytäntöönpanon osalta. Keskeinen sisältö käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on kansainvälistä suojelua hakevien oikeusturvan heikentäminen. Se jatkaa ulkomaalais- ja ihmisvihamielisten osauudistusten sarjaa, jota hallitus on viime vuodet toteuttanut.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta luopuminen turvapaikkapuhuttelun yhteydessä tulee lisäämään virheitä ja väärinymmärryksiä ja siten vaikeuttamaan mahdollista muutoksenhakuprosessia sekä lisäämään tuomioistuinkäsittelyiden todennäköisyyttä. Kyse on siis lisäyksestä hallinnolliseen kokonaistaakkaan ja toisaalta heikennyksestä puhuteltavien oikeusturvaan.

Jatkossa puhuteltavan tulisi huolehtia pöytäkirjan tarkistamisesta itse jälkikäteen. Tämä edellyttää asiakirjan käsittelyä Maahanmuuttoviraston ulkopuolella mahdollisesti epäpätevien tai epäluotettavien tulkkien avustuksella ja tietoturvaltaan heikkojen viestimien kautta. Käytäntö edellyttäisi puhuteltavalta huomattavaa kyvykkyyttä toimia itselleen vieraalla kielellä ja vieraassa järjestelmässä vieläpä asiassa, joka saattaa olla hänen henkensä ja terveytensä kannalta ratkaiseva.

Pöytäkirjan tarkistamisesta luopumisen lisäksi esitys sisältää muutoksia kansainvälistä suojelua koskeviin päätöksiin liittyvien karkottamispäätösten täytäntöönpanon nopeuttamiseksi sekä eräitä muita muutoksia, joiden sisältönä on kiristää eri tavoin kansainväliseen suojeluun liittyviä oikeuksia.

Ollessaan osa sirpaleuudistusten sarjaa on ulkomaalaislain muutosten kokonaisvaikutuksia mahdotonta arvioida, eikä sitä ole tehnyt myöskään hallitus. On kuitenkin selvää, että yhdessä ja erikseen ne lisäävät todennäköisyyttä sille, että Suomi ei onnistu tunnistamaan kaikkia heitä, jotka kansainvälistä suojelua tarvitsisivat ja olisivat siihen oikeutettuja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Arvoisa puhemies! Ehdotan, että lakiehdotus hylätään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

18.27 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme hallituksen esitystä ulkomaalaislain muuttamisesta. Maahanmuuttopolitiikka menee perussuomalaisten ansiosta tällä kaudella merkittävän paljon parempaan ja hallitumpaan suuntaan. Maahanmuuttopolitiikka siirtyy nyt pohjoismaisen tiukalle linjalle. Suomalainen yhteiskunta on tunnettu oikeudenmukaisuudesta ja lainkuuliaisuudesta. Periaatteena on ja pitääkin olla se, että jos tänne tullaan, täällä myös käyttäydytään maan tapojen ja lakien mukaisesti.

Kuten jo asian ensimmäisessä käsittelyssä totesin, niin tällä ulkomaalaislain muutoksella tehostetaan kansainvälisen suojelun prosesseja ja yksinkertaistetaan hakemusmenettelyä, nopeutetaan karkottamispäätösten toimeenpanoa ja estetään suojelun saaneiden henkilöiden lomamatkat kotimaahansa. Nämä ovat erinomaisia esityksiä.

Arvoisa puhemies! Ei ole oikein, että turvapaikkaa hakenut henkilö, joka pakenee kotimaansa vainoa, voisi yhtäkkiä lomailla siellä. Se osoittaa, ettei hän tarvitse suojelua vaan käyttää turvapaikka-asemaansa väärin. Tämän esityksen turvin myös tällaisiin väärinkäytöksiin hallitus puuttuu. Tämäkin muutos on osa hallituksen tekemää erinomaista turvallisuuspolitiikkaa, joka edistää maamme sisäistä turvallisuutta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

18.28 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta. Tällä hallituksen esityksellä heikennetään kansainvälistä suojelua hakevien oikeusturvaa. Tämä tosiaan kävi ilmi valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden lausunnoissa, ja siksi vihreät eivät voi tätä esitystä kannattaa.

Totean myös sen, että on ongelmallista, että hallitus tuo näitä ulkomaalaislain uudistuksia eduskuntaan pieninä palasina, jolloin niiden kokonaisvaikutuksia on mahdotonta arvioida.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Pekosen tekemää vastalauseetta 2, jossa esitetään, että tämä lakiehdotus hylätään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.29 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! ”Suomi on suomalaisten turvapaikka”. Nuo neljä sanaa provosoivat osaa, sillä oikeus turvapaikkaan on mielletty maassamme lähinnä kehitysmaiden väestön rajoittamattomaksi oikeudeksi tulla ja jäädä Suomeen myös laittomia väyliä pitkin.

Mitä tämän turvapaikkajärjestelmän törkeimpiin ja suurimpiin valuvikoihin tulee, maalikko voisi tosiaan luulla, että turvapaikka on tarkoitettu ihmisille, joilla ei yksinkertaisesti ole muuta vaihtoehtoa kuin paeta kotimaataan henkensä edestä. Voisi luulla, että turvapaikka myönnetään vain siinä tapauksessa, että paluu kotimaahan tarkoittaisi jälleen altistumista kotimaan vainolle tai hengenvaaralle. Voisi luulla, että tämä olisi turvapaikkajärjestelmän peruslogiikka, mutta näin ei kuitenkaan aina ole ollut.

Suomessakin on vuosien ajan katsottu sormien läpi sitä, että suojelua saanut henkilö lomailee maassa, josta hän sanoo paenneensa kokemaansa vainoa. Esimerkiksi somaliper-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

he on voinut vierailla Somaliassa, kotimaassaan, jonka vainoa he nimellisesti ja virallisesti ovat paossa Suomessa. Jos ihminen kuitenkin aidosti pelkää tulevansa vainotuksi, miksi hän palaisi kotimaahansa vapaaehtoisesti? Miksi hän ottaisi sen riskin? Eikö vainoajilla olekaan sitä aitoa kiinnostusta heitä kohtaan, ja minne se vaino sitten on kadonnut?

Pakeneminen jo määritelmällisesti edellyttää, että paikkaan ei voi palata. Palaaminen taas todistaa, että sinne voi palata. Jos paluu on mahdollinen jopa lomailumielessä, niin alkuperäinen pako ei ole voinut millään loogisella perusteella olla välttämätön vaan valinnainen, vapaaehtoinen. Tällöin pako ei ole puolestaan ollut hätätilanteesta johtuva suojeleluku vaan esimerkiksi strateginen tai opportunistinen siirtyminen toiseen maahan, niin sanottua elintasosiirtolaisuutta. Tällaisissa tapauksissa ei ainoastaan hakijan oma kertomus menetä uskottavuuttaan vaan menetyksen kokee koko turvapaikkajärjestelmä, turvapaikkajärjestelmää kun ei luotu siirtolaiskanavaksi, sitä ei tarkoitettu ja luotu pysyväksi ja peruuttamattomaksi oikeudeksi jäädä maahan, saati sosiaaliturva-automaatiksi.

Tämä leväperäinen suhtautuminen turvapaikkajärjestelmän väärinkäytölle johtaa siihen, että osa turvapaikkapäätöksistä ei perustu enää aitoon suojelun tarpeeseen. Tällöin suojelu ja sen tarve vääristyvät ja muuttuvatkin maahantulon mahdollistamiseksi vilpillisin keinoin. Jos järjestelmää ei valvota tarkasti ja väärinkäytöksiin ei puututa tehokkaasti, syntyy haitallinen kannustin: kannustin hakea turvapaikkaa ilman todellista suojelun tarvetta. Samalla kun järjestelmä kuormittuu perusteettomista hakemuksista, myös viranomaisten kyky erottaa aidosti suojelua tarvitsevat heikkenee. Lopulta järjestelmä alkaa toimia käytännössä maahantulon kanavana eikä viimesijaisena turvana hätäissä oleville. Tästäkin meillä on niin Suomessa kuin Euroopassakin kokemusta. Vuodesta toiseen miljoonat hakevat EU:sta turvapaikkaa, ja enemmistö hakijoista ei sitä saa useankaan hakemuskierroksen jälkeen. EU:n alueelle heistä, laittomastikin maassa oleskelevista, jää silti moni, liian moni.

Tähän asti monet viranomaiset ja poliittiset päättäjät ovat hyväksyneet järjestelmän hyväksikäytön hiljaa joko välinpitämättömyyttään, ideologista naiiviuttaan tai rasismisyytösten ja leimautumisen pelossa, mutta nyt sen sinisilmäisen politiikan arkkua naulitaan naula kerrallaan. Jos uhkaa ei ole, ei ole myöskään suojelun tarvetta. Tämä lakiuudistus panee täytännön sen, minkä olisi voinut luulla aina olleen itsestäänselvää: Jos voit lomailla maassa, jota väität pakenevasi, et tarvitse Suomesta suojelua tai turvapaikkaa. Eikä tätä voi loputtomilla uusintahakemuksilla muuksi muuttaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

18.34 **Miko Bergbom ps:** Arvoisa rouva puhemies! Vasemmistoliiton puheenvuorossa todettiin, että tämä hallituksen esitys on jälleen kerran osoitus, epäsuora sitaattilainaus, ihmisvihamielisestä politiikasta. Eli siis onko se nyt ihmisvihamielistä politiikkaa Vasemmistoliiton mielestä, että hallitus esimerkiksi kiristää sitä, että jos tähän maahan on tullut turvapaikanhakija ja hän on saanut täältä turvapaikan ja sitten hän lomailee omassa kotimaassaan, siis siellä, mistä on hakenut turvaa Suomeen, niin sitten tämän perusteella peruutetaan tämä turvapaikka, sekö on nyt sitten ihmisvihamielistä politiikkaa? Nähdäkseni se ei ole ihmisvihamielistä politiikkaa, ja uskoakseni enemmistö suomalaisista on sitä mieltä, että se ei ole ihmisvihamielistä politiikkaa vaan se on järkevää politiikkaa suomalaisten ja Suomen kannalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Siis koko järjestelmältä putoaa välittömästi pohja, jos me lähdetään liikkeelle siitä, että millä tahansa perusteilla voi hakea Suomesta turvaa ja sitten mennä lomailemaan sinne paikkaan, mikä on ollut niin vaarallinen, että siellä ei pystynyt olemaan, ja sitten se ei johda mihinkään toimenpiteisiin täällä kotimaassa, Suomessa. Totta kai sen pitää johtaa. Silloinhan ei ole kyse enää turvapaikan tarpeesta, jos pystyy lomailemaan siellä, mistä on apua lähtenyt aikoinaan hakemaan Suomeen.

Nämä hallituksen uudistukset, mitä maahanmuuttopolitiikkaan tulee, eivät todellakaan ole ihmisvihamielistä politiikkaa, vaan ne ovat täysin järkevää politiikkaa, yleiseurooppalaista politiikkaa, mitä tehdään jo monissa muissa maissa. Toisaalta me ollaan nähty, mihin se — onko se sitten vasemmiston mielestä ihmisten kannalta positiivista politiikkaa — on johtanut esimerkiksi Ruotsissa, Saksassa, Ranskassa tai vaikka Britanniassa. No, se on johtanut siihen, että me ollaan nähty merkittävää yliedustusta erilaisissa rikostilastoissa näitten kehitysmaista tulneiden maahanmuuttajien osalta — raiskausrikoksissa, pahoinpitelyissä, väkivaltarikoksissa. Se on johtanut slummiutumiseen ja alueiden eriytymiseen, kaikkeen negatiiviseen kehitykseen, yliedustukseen sosiaaliturvassa. Ai niin, hups vaan, se on johtanut siihen muuten myös Suomessa. Pääkaupunkiseudulla tietyissä sosiaaliturvatu- kimuodoissa maahanmuuttajataustaisilla on merkittävä yliedustus. Ja totta kai se pahenee, mitä enemmän tänne tulee ihmisiä, koska ei mikään yhteiskunta kykene integroimaan niin isoja väestömassoja niin nopeassa ajassa kuin vasemmisto haluaisi.

Ylipäättänsä se lähtöajatus siitä, että meidän pitää toimia jonain koko maailman sosiaalitoimistona, on hyvin mielenkiintoinen. Miksi ja millä resursseilla ja millä hinnalla, kysyn. Mehän tiedetään, että me eletään rajallisten resurssien maassa, ja nyt me tiedetään jo, ei pelkästään Suomesta vaan muualtakin Euroopasta, mihin se on johtanut, kun kehitysmaista on tullut merkittävässä määrin nopeassa ajassa todella paljon ihmisiä. Se on johtanut negatiivisiin lieveilmiöihin Suomessa. Jos sitä jatketaan, niin jossain kohtaahan meiltä loppuvat rahat ja jossain kohtaa myös suomalaisten kärsivällisyys alkaa loppumaan. Ja toisaalta, jos katsotaan erilaisia kyselytutkimuksia, aika moni suomalainen on hallituksen uudistuksista, mitä tulee maahanmuuttopoliittisiin uudistuksiin, samaa mieltä, paitsi vasemmisto.

No, se on varmaan myös yleiseurooppalainen ilmiö, että te ette ole missään samaa mieltä näissä kysymyksissä, mutta ihmettelen, mihin se teidän linjanne perustuu. Perustuuko se kenties siihen, että on se niin kuin lähtökohtainen, sisäänrakennettu aatteellinen tarve auttaa kaikkia ja osoittaa solidaarisuutta ympäri maailmaa? Kysyisin vain, mihin se perustuu ja oletteko te pohtineet yhtään pidemmälle, että jos kaikkialle jaetaan vaan hyvää ja rahaa, niin jossain kohtaahan ne loppuvat, koska kuten sanoin aiemmin, me eletään rajallisten resurssien maailmassa, eikä meillä ole sellaiseen todellisuuteen varaa, mitä te haluaisitte edistää.

Mutta joka tapauksessa hallituksen maahanmuuttopoliittiset kiristykset, mukaan lukien tämä, ovat jälleen kerran loistavia sekä Suomen että suomalaisten kannalta, ja niitä hallitus jatkaa määrätietoisesti, ja niitä pitää jatkaa myös tulevilla kausilla. Tämä linja, mitä nyt toutetaan, on oikea suomalaisille ja pitkällä tähtäimellä vahvistaa myöskin tämän maan turvallisuutta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

18.38 **Juho Eerola ps:** Arvoisa rouva puhemies! Minulla ei alun perin ollut tähän asiakohtaan tarkoitus minkäänkokoista puheenvuoroa käyttää, mutta muutama edellä kuultu puheenvuoro provosoi ja inspiroi minut puhumaan ja muistelemaan aikoja, kun vuonna 1999—2011 työskentelin nimenomaan turvapaikanhakijoitten kanssa ja tulkikeskuksessa ja vastaanottokeskuksessa ja sitten kotoutuksen parissa ja näin. Tämä ongelma, mikä tässä on nyt nostettu esille, on ihan todellinen, ja tämä oli jo silloin.

Se, miksi itse aloin ajattelemaan näistä asioista näin niin kuin perussuomalaisittain, pohjautui siihen työkokemukseen, mikä minulla itselläni oli näitten henkilöitten kanssa. Eli henkilöt tulevat maasta x ja hakevat täältä turvapaikkaa, muuta oleskelulupaa ja saattavat olla jopa syömälakossa, uhata itsemurhalla, jos tulee käännytyspäätos, että ei voida palauttaa takaisin sinne maahan, siellä on niin kova hengenvaara. Mutta kas kummaa, sitten kun tulee se oleskelulupa, lähdetään saman tien lomailemaan sinne kotimaahan, mistä hetkeä aikaisemmin ollaan muka hengenhädässä paettu. Sitten saatetaan viettää siellä hyvinkin pitkiä aikoja, jolloin kaikki nämä tämmöiset kotoutustoimet, mitä aina peräänkuulutetaan, että kotouttamiseen pitäisi laittaa enemmän rahaa — minun mielestäni siihen ei tarvitsisi laittaa ollenkaan rahaa; kun mikään raha ei riitä, niin silloin yhtään mitään ei kannata laittaa — menevät ihan hukkaan jo tämän takia, kun nämä ihmiset viettävät kuukausitolkulla, jopa vuositolkulla aikaa niissä kotimaissaan, mihin muka eivät olleet voineet palata.

Ennen kaikkea ehkä toivoisin, että siellä vasemmallakin laidalla salia, jos ette muuten ole huolissanne, niin olkaa huolissanne tyttöjen ja naisten oikeuksista. Näillä tytöillä jäävät ensinnäkin kaikki koulut käymättä, tai eivät nyt kaikki koulut, koska koraanikoulu tulee käytyä. Sitten ovat tämmöiset pakkoavioliitot, mistä tässäkin salissa ollaan paljon puhuttu, ja sitten myöskin ympärileikkaukset. Tämäntapaisten kohtaloitten vaara kasvaa, kun vanhemmat lähettävät lapsiaan sinne maahan, missä he eivät voi sitten itse asua. Tämä on ollut jotenkin minulle ihan absurdi ja järjetön asia ymmärtää, miten voi olla näin, että lomaillaan tai oikeasti jopa asutaan maassa, josta on paettu.

Mutta nyt on hyvä. Kiitän hallitusta tästä asiasta ja kiitän hallintovaliokuntaa, että hallintovaliokunnan viisas enemmistö oli tähän päätyntä näin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.41 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Tässä lakiuudistuksessa on kolme keskeistä muutosta, ja ilmeisesti näitä kolmea keskeistä muutosta kutsuttiin vasemmistoliiton edustajien puheenvuoroissa ihmisvihamielisiksi. Tämä on muotoilu, jota kuulin tänään aamulla alkajaisiksi eräältä vasemmistoliiton kollegalta ja tässä salissa nyt illan päätteeksi.

Jos nyt puretaan, mitä se ihmisvihamielisyys konkreettisesti on:

Ensimmäinen: Hallitus keventää turvapaikkaprosessia, siis käytännössä tehostaa sitä, koska turvapaikkapuhuttelun pöytäkirjoja ei enää tarvitsisi sanasta sanaan lukea tälle turvapaikanhakijalle vaan voidaan katsoa, mikä on tarkoituksenmukaista, mikä on tehokasta, mikä on aidosti välttämätöntä ja mikä on toisaalta turhaa. Eli hallitus keventää turvapaikkaprosessia.

Toisena kohtana, mikä ilmeisesti niin ikään on ihmisvihamielistä: Hallitus tehostaa maasta poistamista. Siis tilanteessa, jossa ihminen on jo saanut päätöksen, että hänet tullaan käännättämään, karkottamaan, kuitenkin joka tapauksessa maasta poistamaan, tähän asti näiden päätösten täytäntöönpanoa on pystytty lykkäämään ihan jo siitä syystä, että Suomi erottelee käännättämiset ja karkotukset toisistaan. Näin ei toimita kaikissa Euroo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

pan maissa. Se on johtanut Suomessa tilanteisiin, että järjestelmää voidaan hyväksikäyttää, lykätä maasta poistamisen täytäntöönpanoa vaatimalla oman hakemuksensa uudelleenkäsitelyä. Nyt tähän tartutaan tavalla, joka mahdollistaa maasta poistamisen tehokkaan toteuttamisen. Äärimmäisen hyvää politiikkaa, juuri sitä, mitä tarvitaan sekä Suomessa että Euroopassa, kun meillä on valtavia ongelmia palauttaa kielteisiä päätöksiä saaneita, useitakin kielteisiä päätöksiä saaneita ihmisiä takaisin. Se on koko turvapaikkajärjestelmän peruste, että jokainen hakija ei saa turvapaikkaa ja ne, jotka eivät saa turvapaikkaa, pystytään palauttamaan tehokkaasti.

Ja kolmantena keskeisenä, erityisesti periaatteellisesti ja symbolisesti tärkeänä muutoksena tässä lakiesityksessä, mikä ilmeisesti vasemmistoliitolle myös edustaa ihmisvihamielistä politiikkaa, hallitus tulee estämään ihan lainsäädännön tasolla sen, että kotimaassa ei noin vaan lomailla, jos ollaan Suomessa sitä kotimaata paossa ja täällä turvaa kotimaalta hakemassa.

Kolme keskeistä muutosta suomalaiseen turvapaikkajärjestelmään ja maahanmuuttopolitiikkaan laajemmin edustavat ilmeisesti vasemmistoliitolle ihmisvihamielisyyttä, mutta minulle, perussuomalaisille ja Suomen hallitukselle tämä ilmentää tehokasta ja suomalaisystävällistä politiikkaa. Me pidämme huolta, että turvapaikkajärjestelmää ei väärinkäytetä, ja samalla pidetään huolta suomalaisista, suomalaisten turvallisuudesta ja Suomen taloudellisista resursseista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

18.44 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Ei sitä kyllä liikaa voi korostaa, kuinka välttämättömiä ovat nämä maahanmuuttopolitiikan uudistukset, joita Suomi ja Suomen hallitus nyt vihdoin tekevät. Kyllähän meidän täytyy pystyä erottelemaan se. Ei me voida ajatella, että turvapaikkajärjestelmä on ikään kuin yksi joku siirtolaisuuden kanava, jota hyödynnetään, eli jos ei työperäisen puolelta päästä, niin sitten tullaan turvapaikkajärjestelmän kautta. Ja vaikka sinä et edes saisi turvaa eli toisin sanoen et olisi oikeutettu siihen turvapaikkaan, niin sitten lähdetään semmoisen valituskierrerrumban kautta sellaiseen lopputulokseen, jossa tätä kielteisen turvapaikkapäätöksen saanutta Suomen on lähes mahdollonta karkottaa, koska se vaan pyörii siellä valitusrumbassa ympyrää vuosikaudet, mikä on johtanut Suomessakin siihen, että meillä on merkittävästi ollut ihmisiä, jotka ovat saaneet kielteisen päätöksen, ja siitä huolimatta he ovat edelleen useiden vuosien jälkeen Suomessa, joissakin tapauksissa jopa kadonneet viranomaisilta. Siis sehän on suomalaisvihamielistä, veronmaksajavihamielistä politiikkaa, että me ollaan luotu maahanmuuttopolitiikkaan ikään kuin kanava ja järjestelmä, joiden kautta voi tulla ihmisiä ja joiden kautta he pystyvät hyväksikäyttämään tätä yhteiskuntaa, meidän maatamme ja meidän veronmaksajia siten, että tänne voi tulla millä tahansa ehdoilla eikä tarvitse edes lähteä pois. Ja sitten vielä se naurettavin kurioositeetti, että sinä voit saada Suomesta turvapaikan, ja heti kun sinä olet saanut sen, sinä voit lähteä lomailemaan sinne, mistä sinä olet apua hakenut. Totta kai tällaiset asiat pitää pystyä estämään lain tasolla.

Mitä tulee näihin toimiin, mitä hallitus tekee, niin nämä ovat todella järkeviä uudistuksia. Kuten aiemmin tuossa pöytäpuheessa totesin, niin me ollaan nähty, mihin hallitsematon humanitäärinen maahanmuutto on johtanut. Se on johtanut ongelmiin, se johtaa sosiaalitutkien yliedustuksiin tietyillä väestöryhmillä, rikostilastoihin, raiskaustilastoissa näkyy näitä — erilaisia ongelmia, jotka pitkällä aikavälillä eivät aiheuta mitään hyvää tälle

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

yhteiskunnalle. On positiivista, että nyt pelisääntöjä selkeytetään ja ne ovat kristallinkirkaat jatkossa kaikille, ja ennen kaikkea, että suomalaista veronmaksajaa ja suomalaista yhteiskuntaa ei jatkossa pidetä pilkkana. Se olisi ihmisvihamielistä, jos me jatkettaisiin tällä nykymenolla, jossa käytännössä millään säännöillä ei ole mitään merkitystä — voit tulla minkä kanavan kautta tahansa Suomeen ja sitten vielä pyörittää täällä jotain hakemus- ja valitusrumbaa vuosikaudet ja pitää pilkkana suomalaisia. Ei. Se olisi ihmisvihamielistä politiikkaa. Tämä politiikka, mitä hallitus tekee, ei ole ihmisvihamielistä vaan järkevää politiikkaa.

Ja hyvät suomalaiset, toivon, että koskaan tässä maassa enää ei vasemmisto pääse määrittelemään sitä, miten maahanmuuttopoliitikkaa toteutetaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.47 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Vielä muutama kysymys, minkä haluan osoittaa vasemmistoliiton suuntaan, joka on voimakkaimmin Suomessa vastustanut käytännössä jokaista tämän hallituksen maahanmuuttopoliitikan kiristämistä, koska se turvapaikanhakijoita, kiintiöpakolaisia, perheenyhdistämiä tai jotain muuta maahanmuuton muotoa.

Kysyn vasemmistoliitolta: ajatteletteko te, että oikeus hakea turvapaikkaa on rajoittamaton? Toisena kysymyksenä: ajatteletteko, että oikeus jäädä Suomeen turvapaikan hakemisen jälkeen on rajoittamaton? Nämä ovat sellaiset kaksi keskeistä kysymystä, jotka tulisi kysyä jokaisen maahanmuuttopoliittisen keskustelun aluksi, jota vasemmistoliiton tai ylipäätään poliittisen vasemman laidan kanssa käydään — onko aina oikeus tulla Suomeen, ja onko aina oikeus jäädä Suomeen — ja sen jälkeen voidaan mennä yksityiskohtiin.

Jos ajatellaan, että aina on oikeus tulla Suomeen, niin varmasti tällaisesta mielenmaimesta, kansainvälisten sopimusten kunnioittamisesta käsin voidaan ajatella, että kaikki Venäjän tänne puskemat, masinoimat ihmiset otetaan vastaan meidän prosesseihin, oli sillä minkälaisia poliittisia ja sisäpoliittisia seurauksia hyvänsä. Kaikki otetaan sisään, oli tilanne mikä hyvänsä, oli kyse spontaanista tai järjestetystä, välineellistetystä maahantulosta. Ja sen me olemme nähneet, kun täällä kyseistä lakia, siis lakia välineellistetyn maahantulon torjumiseksi, niin sanottua rajalakia tai käännytyslakia, on käsitelty. Vasemmistoliitto on johdonmukaisesti vastustanut.

Mutta vielä mielenkiintoisempi kysymys kysyä on se, että jos Suomeen on kertaalleen päästy, oli se turvapaikanhakijana tai millä tahansa muulla oleskeluluvalla, onko aina oikeus jäädä Suomeen. Onko olemassa tilanteita, joissa syvin poliittinen vasen laita ajatteli, että Suomesta pitäisi poistaa ihminen? En nimittäin muista kovin montaa puheenvuoroa vasemmistoliitosta, joissa olisi hyväksytty ihmisten poistaminen maasta, jos heillä ovat esimerkiksi työt loppuneet, jos heillä on se perheside katkennut, jonka perusteella he ovat tänne tulleet, jos heillä ovat opiskeluissa esimerkiksi jääneet tietyt rajat täyttymättä tai jos esimerkiksi siellä kotimaassa turvallisuustilanne on parantunut — tai vaikka ihminen olisi syyllistynyt täällä vakaviinkin rikoksiin, harvoin kuulen vasemmistoliitosta yhtäkään puheenvuoroa, jossa oltaisiin huolissaan siitä, että nämä ihmiset eivät poistu ja heitä ei saada poistettua maasta. Olisi ilo kuulla joskus vastauksia näihin kysymyksiin, koska maahanmuuttopoliittista keskustelua ei voida järkevästi käydä, jos emme tiedä sitä, mikä on ihmisten lähtökohtainen ajattelutapa. Onko se syvän ideologisen voimakas — kaikki tänne, rajat auki, rajattomasti — [Puhemies koputtaa] vai onko se pragmaattinen, jossa mietitään maan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

kantokykyä, turvapaikkajärjestelmän eheyttä ja toisaalta myös sitä, millaisia vaikutuksia sillä on meidän turvallisuudelle ja meidän yhteiskunnalle?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

18.50 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Vigelius esitti itse asiassa hyviä kysymyksiä. Harmikseni ne esitettiin tosin vasemmistoliiton suuntaan, mutta koska oletettavasti sieltä emme näihin vastauksia tule kuulemaan, niin pyrin itse pohdiskelemaan niitä.

Minä jotenkin ajattelen itse tämän sinänsä myös mielenkiintoisena, koska vasemmistoliitto hyvin usein kritisoi — no, toki muukin salin vasen laita — näitä hallituksen maahanmuuttopoliittisia kiristyksiä milloin milläkin verukkeella. Mutta tavallaan se niin kuin periaatteellinen tausta siellä, mihin se raja vedetään teidän politiikassanne: Ovatko esimerkiksi kaikki tervetulleita tänne? Jos saa kielteisen päätöksen, pitäisikö senkin jälkeen saada jäädä Suomeen? Kuinka kauan saa olla vaikka työluvalla työttömänä Suomessa? Missä ne rajat menevät? Onko niitä rajoja edes ollenkaan?

Mutta joka tapauksessa, mitä minä itse olen pohtinut, sehän on siinä mielessä nurinkurista, että vasemmisto ehkä voimallisemmin ainakin omien puheidensa tasolla kannattaa ja uskoo hyvinvointivaltion pyyteettömyyteen ja sen olemassaoloon. Se on puolustamisen arvoinen asia, ja näin uskoakseni hyvinvointiyhteiskuntaa puolustaa lähtökohtaisesti koko tämä sali, mutta se on hirveän huonosti yhteensovittavissa laajamittaiseen humanitäärisen maahanmuuttoon, ja uskoakseni ehkä vasemmiston monet toimijatkin sen ymmärtävät mutta eivät sitä tietenkään ääneen pysty sanomaan syystä tai toisesta.

Joka tapauksessa, jos me ajatellaan, että me ollaan nyt nähty, mihin nämä lukemat, mitä suurin piirtein Eurooppaan on tullut vähän maasta riippuen tai vaikka Suomeen humanitäärisiä maahanmuuttajia tai siirtolaisina muuten kehittyvistä ja kehitysmaista, ovat johtaneet — kuten on aiemmin kuvailtu, riippuvuuteen sosiaalityö, ylliedustukseen, nettovaikeus julkiseen talouteen lähtökohtaisesti negatiivinen — niin ymmärretään varmaan se, että jos tämä väkimäärä tuplataan tai vaikka viisinkertaistetaan, niin meidän hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohja vaan yksinkertaisesti pettää, ei kestä.

Sitä vaan, että miten te ajattelitte yhteensovittaa tämän teidän maahanmuuttopoliittisen linjan, jossa siis autetaan kaikkia, jotka apua tarvitsevat, vailla mitään rajoitteita resursseista: miten se yhteensovittetaan tämän hyvinvointivaltion rahoituksen kanssa? Se on ehkä minun isoin kysymykseni. Tai onko teillä mitään ajatuksia siitä, että kun me ollaan nähty nämä lieveilmiöt, niin miten te itse puuttuisitte niihin? Minä en ole nähnyt. No okei, todetaan, että teidän ykkösargumenttinne on se, että lisätään kotoutumista ja lisää rahaa kotouttamiseen ja lisää näitä piirileikkejä ja lisää ties sitä sinun tätä, pitää kertoa Suomen lait. Kyllähän niiden nyt lähtökohtaisesti pitäisi olla ihan selviä, että joo, kun sinä kävelet tuolla kadulla, niin sinulla ei ole mitään oikeutta koskea toiseen ihmiseen, ja näin poispäin, mutta jostain syystä se ei vaan ole selvää. Olen ihmetellyt, miten te yhteensovitate tämän teidän politiikkanne tähän vallitsevaan todellisuuteen, mitä maahanmuutosta on seurannut. Oletan, että vastauksia tähänkään ei saada kuten niin moneen muuhunkaan asiaan valitettavasti. [Vesa Kallion välihuuto]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

18.54 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Vielä yksi näkökulma, minkä haluan tuoda tähän turvapaikkapoliittiseen keskusteluun, on se, että tämä on myös ennaltaehkäisevää ja varautuvaa lainsäädäntöä. Monesti puhutaan vasemmiston suulla ja itse asiassa myös poliittisessa keskustassa erityisen paljon ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista maailmassa. Jos me ajattelemme, että ilmastonmuutos tai erilaiset nälänhädät, kuivuus ja vastaavallaiset ilmiöt voivat tulevaisuudessa pistää koviakin määriä ihmisvirtoja liikkeelle tuolta Afrikasta kehittyvistä maista, joissa väestö muutenkin kasvaa kovaa vauhtia — siis puhutaan moninkertaistumisesta tämänkin vuosisadan aikana — niin meillä saattaa olla suuret määrät ihmisiä, miljoonittain ihmisiä, liikkeellä. Kun vuosi sitten katsoin lukuja, niin käsittääkseni maailmanhistoriassa ei koskaan ole ollut niin suurta määrää kotinsa jättäneitä kuin mitä tällä hetkellä, ja myös kotimaansa jättäneiden määrä on ennätysellisen korkealla tasolla. Jos me ajattelemme, että tässä samanlaisessa tilanteessa esimerkiksi Afrikan väkiluku tulee kasvamaan moninkertaiseksi tämän vuosisadan aikana, niin meillä on käsillä mahdollisesti hyvin suuria siirtolaisvirtoja, joita alkaa ohjautumaan lähialueille, myös Eurooppaan meriteitse, maateitse ehkä myös meille vihamielisten valtioiden järjestäminä, kuten olemme nähneet Venäjän toimesta omalla itärajallamme ja toisaalta Valko-Venäjän toimesta Puolan, Baltian maiden rajoilla — puhutaan sielläkin viimeisen parin kolmen vuoden aikana noin 150 000 laittomasta rajanylitysyhteydestä.

Oli kyse sitten spontaaneista tai järjestetyistä siirtolaisvirroista, näitä on varmasti edessä tulevana vuosikymmeninä. Jos meillä ei sen tilanteen varalta ole lainsäädäntö kunnossa sekä siellä rajalla, turvapaikkaprosessissa että sitten erilaisten oleskelulupien suhteen, niin meillä on vakava ongelma käsillä, ja siinä kohtaa, kun maahan on tullut lyhyessä ajassa kymmeniätuhansia, pahimmillaan ehkä yli 100 000 turvapaikanhakijaa, on hyvin vaikea lähteä pikaisella tahdilla lainsäädäntöä muuttamaan ja järkevöittämään. Silloin meillä saattaa olla käsillä myös sisäpoliittinen kriisi, joka kaataa hallituksia ja joka saa oppositionkin sekaisin. Siksi on tärkeää etukäteen varautua siihen, että meillä on kunnossa rajaturvallisuus, niin että me voimme sulkea Suomen rajat, jos me niin päätämme, mutta että meillä myös on tehokas se turvapaikkaprosessi siltä osin kuin se on käytössä ja myös se lainsäädäntö, joka oikeuttaa tai ei oikeuta jäämään Suomeen. Kaikkien näiden osasten on oltava kunnossa pahimman varalta, ja siksi näitä lakiuudistuksia pala palalta, naula naulalta viedään [Puhemies koputtaa] täällä eduskunnassa läpi tämän hallituksen toimesta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

18.57 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Vielä viimeinen näkökulma tähän maahanmuuttopoliittiseen keskusteluun, minkä vasemmistoliitto nosti väittäessään hallituksen politiikan — ja todennäköisesti osoittaen sormella perussuomalaisia — olevan ihmisvihamielistä politiikkaa. Sellainen näkökulma, että itse asiassa ei todellakaan. Jos ajatellaan sitä tiukkaa humanitääristä maahanmuuttopoliittista linjaa, mitä perussuomalaiset ajavat, niin ne, jotka siitä loppupeleissä Suomessa viime kädessä hyötyvät, ovat nähdäkseni hyvin pienituloiset ihmiset, joilla ei ole taloudellisia resursseja vaikuttaa siihen ilmiöön, joka syntyy.

Otan esimerkin. Jos mennään nyt vaikka Ruotsiin, ajatellaan siellä alueita, jotka ovat eriytyneet hyvin voimakkaasti, jotka ovat gettoutuneet ja joissa poliisillakin alkaa olla vaikea toimia, niin ketkä niiltä alueilta muuttavat ensimmäisenä pois? No sieltähän muuttavat pois ne perheet ja ne ihmiset, joilla on taloudelliset resurssit siihen eli esimerkiksi mahdol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

lisuus vaihtaa työpaikkaa, työskennellä etänä tai muuten merkittävästi varallisuutta, joka mahdollistaa esimerkiksi asuinpaikan vaihtamisen ja lapsille koulupaikan hakemisen jostain muualta kuin siltä alueelta, joka on alkamassa eriytyä. Tässä tapauksessahan viime kädessä sinne alueelle tuppaavat valitettavasti jäämään ne ihmiset, joilla ei ole esimerkiksi niitä taloudellisia edellytyksiä lähteä pois sieltä omasta kotipaikastaan, jonka alueen turvallisuuskehitys on heikentynyt.

Tämä samahan on myös edessä Suomessa tietyillä alueilla. Jos katsotaan vaikka pääkaupunkiseutua tai muita suurempia kaupunkikeskittymiä, niin kyllä sielläkin nähdään jo, mitä vaikutuksia sillä on. Tiedetään, että Suomessa harjoitetaan jo koulushoppailua. Vanhemmat siirtävät omia lapsiaan pois tietyistä kouluista, joissa S2-oppilaiden osuus on merkittävä, tai muutetaan esimerkiksi tietyiltä Itä-Helsingin alueilta pois, muutetaan sitten Kirkkonummelle, Tuusulaan, Järvenpäähän, täältä Helsingistä pois. Ja sitten tietysti osa muuttaa tänne keskustaan, ne, joilla kaikista eniten on varaa.

Tämäkö on sitä heikoimman puolella olemista, pienituloisen puolella olemista, että tietten tahtoen luodaan sellainen maahanmuuttopolitiikka, joka pitkällä tähtäimellä aiheuttaa lieveilmiöitä tähän yhteiskuntaan, ja sitten vain kaikki ongelmat, joita siitä syntyy, pyyhitään pois sillä, että pitää tehdä paremmin kotouttamista, pitää tehdä paremmin kotouttamista? No hyvin on mennyt — ei ole mennyt. Kun katsotaan ihan sama mitä maata Euroopassa, missä on systemaattisesti lyhyessä ajassa paljon ihmisiä tullut humanitäärisen maahanmuuton väyliä pitkin, niin ei ole onnistunut missään, koska integroiminen isojen massojen osalta lyhyessä ajassa on lähes mahdotonta, varsinkin kun tullaan täysin eri kulttuurista täysin erilaiseen yhteiskuntajärjestykseen ja maailmaan. Sen takia tiukka maahanmuuttopolitiikka on Suomessa ennen kaikkea sen pienituloisen ihmisen etu, jolla ei ole taloudellisia edellytyksiä rakentaa talon ympärille muureja tai muuttaa toiselle paikkakunnalle ja siirtää lapsiansa turvallisempaan kouluun. Se on eritoten pienituloisen suomalaisen etu. Tämä vasemmistolle tiedoksi.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.